

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี

พงษ์อิศรา ประหยัดทรัพย์^{1*} พรทิพย์ สุริยาชัยวัฒน์²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา 2. ระดับการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล 3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล และ 4. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี จำนวน 265 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิชนิดที่เป็นสัดส่วน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน 2. การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล อยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน 3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล พบว่า มีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และ 4. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน โรงเรียนมาตรฐานสากล

¹ นักศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
e-mail: sorensen_01@hotmail.com

² อาจารย์สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี e-mail: oj-tip@hotmail.com

* ผู้นิพนธ์หลัก e-mail: sorensen_01@hotmail.com

THE SCHOOL ADMINISTRATORS' ROLES ON LEARNER CHARACTERISTIC
DEVELOPMENT TOWARD WORLD-CLASS STANDARD SCHOOL UNDER THE SECONDARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 4 PATHUMTHANI PROVINCE

Pongidsara Prayartsub^{1*} Porntip Suriyachaivatana²

Abstract

This research aimed to study 1. the level of the school administrators' roles, 2. the level of the learner characteristic development toward World-Class Standard School, 3. the relationship between the school administrators' roles and the learner characteristic development toward World-Class Standard School, and 4. the effect of the school administrators' roles on the learner characteristic development toward World-Class Standard School under the Secondary Educational Service Area Office 4 Pathumthani province.

The sample in this study was composed of 265 teachers in World-Class Standard Schools under the Secondary Educational Service Area Office 4 Pathumthani province use Proportional Stratified Random Sampling. The research instrument used for collecting data was Likert five-point scale questionnaires. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient to determine the relationship.

The results showed that 1) the school administrators' roles as a whole and on all aspects were at the high level, 2) the learner characteristic development toward World-Class Standard Schools a whole and on all aspects were at the high level, 3) the relationship between the school administrators' roles and the learner characteristic development toward World-Class Standard School was at .01 level of significance, and 4) the effect of school administrators' roles on the learner characteristic development toward World-Class Standard School under the Secondary Educational Service Area Office 4 Pathumthani province was at .05 level of significance.

Keywords : school administrators' roles , the learner characteristic development World-Class Standard School

¹ Master of Education Program in Education Administration Technology, Rajamangala University of Technology Thanyaburi, e-mail: sorensen_01@hotmail.com

² Major field Education Administration Technology, Rajamangala University of Technology Thanyaburi, e-mail: aj-tip@hotmail.com

* Corresponding author, e-mail : sorensen_01@hotmail.com

บทนำ

การพัฒนาประเทศชาติให้เจริญก้าวหน้าต้องอาศัยการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่จะทำให้การจัดการศึกษาของชาติให้มีประสิทธิภาพและมีคุณภาพ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้บังคับบัญชาดูแลควบคุมการบริหารในโรงเรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาสามารถใช้ศิลปะหรือกระบวนการในการมีอิทธิพลเหนือผู้ปฏิบัติงานคนอื่น ๆ ในโรงเรียนเพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานได้สำเร็จตามเป้าหมาย (วิโรจน์ สารรัตน์, 2542: 29)

กระแสโลกาภิวัตน์และความเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งระบบเศรษฐกิจฐานความรู้ (Knowledge-based Economy) ความก้าวหน้าทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการสื่อสาร ทำให้ประเทศต่างๆ ไม่สามารถอยู่โดยลำพัง ต้องพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน มีความร่วมมือในการปฏิบัติการกิจ และแก้ปัญหาต่างๆ ร่วมกันมากขึ้น สังคมโลกเกิดการเคลื่อนไหลระหว่างวัฒนธรรมมากขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: A7) โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-Class Standard School : W-CSS) จึงเป็นนวัตกรรมจัดการศึกษาที่นำมาใช้เป็นมาตรการเร่งด่วนในการยกระดับการจัดการศึกษาของไทยให้มีคุณภาพเทียบเท่าสากล โดยมุ่งหวังที่จะให้โรงเรียนได้พัฒนาต่อยอดคุณลักษณะของผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะเป็นพลโลก มีศักยภาพทัดเทียมกับนานาชาติ เป็นเยาวชนไทยรุ่นใหม่เป็นผู้ที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการ สามารถสื่อสารได้สองภาษา ล้ำหน้าในทางความคิด สามารถผลิตงานได้อย่างสร้างสรรค์ และมีจิตร่วมรับผิดชอบต่อสังคมโลก (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: 4)

ดังนั้นโรงเรียนมาตรฐานสากลเป็นแนวคิดใหม่ในการบริหารจัดการศึกษาในประเทศไทย เพิ่งเริ่มดำเนินการในปีการศึกษา 2553 ทั้งยังสอดคล้องกับพันธกิจและเป้าประสงค์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ที่มุ่งสร้างโรงเรียนในสังกัดให้เป็นโรงเรียนขั้นดีที่มีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4, ออนไลน์, 2555) จึงนับว่าเป็นรูปแบบการบริหารจัดการที่ผู้บริหารโรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัดได้ให้ความสนใจ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเรื่องดังกล่าว ซึ่งผลการวิจัยจะทำให้ได้ทราบข้อมูลถึงสภาพปัจจุบันของการดำเนินงานของโรงเรียน เพื่อยกระดับขีดความสามารถและมาตรฐานการทำงานของตน ของส่วนรวม และเมื่อปฏิบัติกันทั่วทั้งโรงเรียนก็จะทำให้การดำเนินงานตามวัตถุประสงค์นั้นประสบความสำเร็จ สามารถยกระดับคุณภาพของโรงเรียนให้ได้รับการยอมรับในระดับมาตรฐานโลก และส่งผลให้โรงเรียนผลิตผู้เรียนที่มีคุณภาพและมีศักยภาพเทียบเคียงผู้เรียนในระดับสากล อันจะเกิดประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติสูงสุดสืบไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล
2. เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล
4. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ครูโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 607) ได้กลุ่มตัวอย่าง 265 คน และใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิชนิดที่เป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) โดยเลือกเฉพาะโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 4 จังหวัดปทุมธานี และต้องเป็นโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยใช้วิธีจับสลาก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบมาตรวัดประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) จำนวน 1 ฉบับ โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นเลือกตอบ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.97

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับ การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.99 และค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาทั้งฉบับเท่ากับ 0.98

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี เพื่อขอเก็บข้อมูล โดยขอรับแบบสอบถามคืน ภายใน 15 วัน ได้รับแบบสอบถามคืนมาเป็นฉบับสมบูรณ์คิดเป็นร้อยละ 100.00

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม นำข้อมูลแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

2. แบบสอบถามตอนที่ 2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา นำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาแปลความหมาย รายข้อ รายด้านและภาพรวม

3. แบบสอบถามตอนที่ 3 การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล นำข้อมูล มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) นำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาแปลความหมาย รายข้อ รายด้านและภาพรวม

4. นำข้อมูลที่ได้แปลความหมายของระดับความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับ การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบ เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

5. นำข้อมูลวิเคราะห์ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียน สู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าร้อยละ, ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$), ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

2. ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation), การถดถอย พหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัย

1. สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 26 - 30 ปี การศึกษาระดับปริญญาตรี มีตำแหน่งเป็นครู (คศ.2) และมีประสบการณ์ทำงานไม่เกิน 5 ปี

2. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม

บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตรฐานสากล (X)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ด้านบทบาทและภารกิจของผู้บริหาร (X_1)	4.02	0.70	มาก
2. ด้านบทบาทความเป็นนักประสานงาน (X_2)	3.91	0.73	มาก
3. ด้านบทบาทความเป็นนักปฏิรูปการศึกษา (X_3)	4.01	0.71	มาก
รวม (X_{tot})	3.98	0.71	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.98$, S.D.=0.71) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุด คือ ด้านบทบาทและภารกิจของผู้บริหาร (X_1) ($\bar{X}=4.02$, S.D.=0.70) รองลงมา คือ ด้านบทบาทความเป็นนักปฏิรูปการศึกษา (X_3) ($\bar{X}=4.01$, S.D.=0.71) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านบทบาทความเป็นนักประสานงาน (X_2) ($\bar{X}=3.91$, S.D.=0.73)

3. การวิเคราะห์การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวม

การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็น โรงเรียนมาตรฐานสากล (Y)	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ การปฏิบัติ
1. ด้านเป็นเลิศวิชาการ (Y_1)	3.99	0.70	มาก
2. ด้านสื่อสาร 2 ภาษา (Y_2)	3.97	0.68	มาก
3. ด้านล้ำหน้าทางความคิด (Y_3)	4.00	0.66	มาก
4. ด้านผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ (Y_4)	4.03	0.69	มาก
5. ด้านร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก (Y_5)	4.02	0.78	มาก
รวม (Y_{tot})	4.00	0.70	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียน มาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$, $S.D.=0.70$) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ (Y_4) ($\bar{X}=4.03$, $S.D.=0.69$) รองลงมา คือ ด้านร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก (Y_5) ($\bar{X}=4.02$, $S.D.=0.78$) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านสื่อสาร 2 ภาษา (Y_2) ($\bar{X}=3.97$, $S.D.=0.68$)

4. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานีโดยภาพรวม

บทบาทผู้บริหาร สถานศึกษาโรงเรียน มาตรฐานสากล (X)	การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล(Y)					
	ด้าน เป็นเลิศ วิชาการ (Y_1)	ด้าน สื่อสาร 2 ภาษา (Y_2)	ด้าน ล้า หน้าทาง ความคิด (Y_3)	ด้าน ผลิต งานอย่าง สร้างสรรค์ (Y_4)	ด้าน ร่วมกัน รับผิดชอบ ต่อสังคม โลก (Y_5)	คุณลักษณะ ผู้เรียนสู่การ เป็นโรงเรียน มาตรฐานสากล (Y_{tot})
1. บทบาทและภารกิจของ ผู้บริหาร (X_1)	0.59**	0.43**	0.55**	0.61**	0.64**	0.68**
2. บทบาทความเป็นนัก ประสานงาน (X_2)	0.54**	0.57**	0.62**	0.57**	0.59**	0.64**
3. บทบาทความเป็น นักปฏิรูปการศึกษา (X_3)	0.48**	0.47**	0.59**	0.67**	0.60**	0.65**
รวม (X_{tot})	0.62**	0.59**	0.60**	0.61**	0.58**	0.69**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี มีความสัมพันธ์กันปานกลาง ($r=0.69$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

5. การวิเคราะห์บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี

Model	Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	13.212	4	4.478	145.627	0.00
Residual	4.261	260	0.24		
Total	17.473	264			

$P < .05$

จากตารางที่ 4 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ คือ บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมาตรฐานสากล และตัวแปรเกณฑ์ คือการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี อย่างมีระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีความแปรปรวน (F)=145.6276**

6. ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ เพื่อหาตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ โดยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ระหว่างตัวแปรพยากรณ์กับตัวแปรเกณฑ์ เพื่อหาตัวแปรที่มีอำนาจ พยากรณ์ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี โดยใช้วิธีวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ตัวแปรอิสระ	R	R ²	Adjusted R ²	Std. error	F
X ₂	0.64	0.45	0.46	0.31	213.42
X ₂ ,X ₃	0.65	0.48	0.48	0.34	145.63

$P < .05$

จากตารางที่ 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเพิ่มตัวแปรเป็นขั้นๆ โดยเลือกตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กันสูงสุดที่ถูกเลือกเข้ามาก่อน ปรากฏว่า ตัวแปรของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา มีอำนาจพยากรณ์การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี มี 2 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 บทบาทความเป็นนักประสานงาน (X₂) ขั้นที่ 2 คือ บทบาทความเป็นนักปฏิรูปการศึกษา (X₃) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์

พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.65 ค่าความคลาดเคลื่อนของตัวพยากรณ์ (SE_{est}) เท่ากับ 0.34 ตัวแปรทั้งสองตัวแปรรวมกัน สามารถทำนายการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี ได้ร้อยละ 48.00

ตัวแปรที่เหลืออีก 1 ด้าน คือ บทบาทและภารกิจของผู้บริหาร (X_1) ไม่สามารถพยากรณ์การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี เนื่องจาก พบว่า ค่าสหสัมพันธ์พหุคูณเพิ่มขึ้นอย่างไม่มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ จึงถูกนำออกจากสมการพยากรณ์ และเพื่อเป็นการค้นหาตัวแปรพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าน้ำหนักความสำคัญหรือค่าสัมประสิทธิ์ของตัวแปรพยากรณ์ ทั้ง 2 ตัว ค่าคงที่ของสมการในรูปคะแนนดิบ (a)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

1. ระดับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
2. ระดับการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี พบว่า โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3. ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทผู้บริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี พบว่า มีความสัมพันธ์กันปานกลาง ($r=0.69$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้
4. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยตัวแปรที่ถูกคัดเลือกมี 2 ด้าน คือ บทบาทความเป็นนักประสานงานและบทบาทความเป็นนักปฏิรูปการศึกษา สามารถร่วมกันทำนายการเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวม ได้ร้อยละ 48.00

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ ในการขับเคลื่อนกิจกรรมเพื่อสร้างความร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกอยู่เสมอ เปิดโอกาสให้ทั้งภาครัฐและเอกชน เข้ามาร่วมพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่กำหนดไว้ (วัลลภา ลอเอี่ยม, 2552) สอดคล้องกับงานวิจัยของ เสวียง พาทอง (2548) ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมความสามารถทางวิชาการแก่ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายุทธธิดา เขต 2 พบว่า ผู้บริหารแสดงบทบาทในการส่งเสริมความสามารถแก่ครู อยู่ในระดับมากทุกด้าน คือด้านห้องสมุด ด้านหลักสูตรและการนำหลักสูตรไปใช้ ด้านวัดผลและประเมินผล ด้านการอบรมประชุมทางวิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านงานวัสดุประกอบหลักสูตร และสื่อการเรียนการสอนด้านการนิเทศการสอน

2. จากการวิจัยพบว่า การพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนมาตรฐานสากลในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี ส่งเสริมผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผ่านการประเมินระดับชาติอยู่ในระดับดี เป็นที่ยอมรับจากสถาบันนานาชาติ มีการฝึกให้นักเรียนใช้ภาษาหลายภาษาเพื่อการสื่อสาร เป็นการพัฒนาผู้เรียนให้ก้าวทันโลกทั้งในระดับชาติและนานาชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553: 4) สอดคล้องกับงานวิจัยของ โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม (2553: 52-54) ได้ทำการวิจัย การศึกษาความพึงพอใจสภาพการดำเนินงานในโครงการมาตรฐานสากลของโรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2553 พบว่า ด้านคุณลักษณะผู้เรียน โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก การที่สามารถสร้างคุณลักษณะผู้เรียนได้สำเร็จ เพราะกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยการจัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การจัดการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมและมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

3. จากการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 4 จังหวัดปทุมธานี ซึ่งผลการวิจัยพบว่ามีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสอดคล้องกับการกิจและการดำเนินงานของโรงเรียน มีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน ทำให้โรงเรียนได้ประเมินตนเอง เห็นโอกาสในการปรับปรุง วิธีการ ดำเนินการ ชัดความสามารถ โดยมุ่งเน้นเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน มีการสื่อสารและแบ่งปัน สารสนเทศวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างกัน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2553) สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ของภาวณิ สุกญา (2551, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พบว่า บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง การปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติโดยภาพรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4. จากการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จังหวัดปทุมธานี สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยพบว่า ตัวแปรที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จังหวัดปทุมธานี มี จำนวน 2 ตัวแปร คือ บทบาทความเป็นนักประสานงาน และบทบาทความเป็นนักปฏิรูปการศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมาตรฐานสากล ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 4 จังหวัดปทุมธานี ได้ให้ความสำคัญกับการบริหาร โดยเน้นการเปิดโอกาสให้หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนเข้ามาร่วมพัฒนาการศึกษาของโรงเรียน การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความร่วมมือกับองค์กรหรือหน่วยงานภายนอกสถานศึกษา รวมทั้งภาคีเครือข่ายเพื่อการช่วยเหลือหรือสนับสนุนซึ่งกันและกันในการพัฒนาโรงเรียน นอกจากนี้ ยังเน้นการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาครูและบุคลากร โดยผู้บริหารมีส่วนร่วมในการทำวิจัยเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สันติ อวรรณ (2550, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า ครูส่วนใหญ่เห็นว่าผู้บริหารได้ส่งเสริมให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมที่จัดโดยหน่วยงานภายในและหน่วยงานภายนอก ได้จัดเตรียมแผนงานโครงการในการ

อบรมเพื่อพัฒนาครู จัดฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะทางวิชาชีพ สนับสนุนให้ครูได้ศึกษาดูงาน และส่งเสริมให้ครูได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

ส่วนตัวแปรที่ไม่ได้รับการคัดเลือกเข้าสมการนั้น ได้แก่ บทบาทและภารกิจของผู้บริหาร อธิบายได้ดังนี้

ด้านบทบาทและภารกิจของผู้บริหาร สถานศึกษาควรเน้นให้ผู้บริหารประสานความร่วมมือในการสนับสนุนงบประมาณจากชุมชนเพื่อนำมาพัฒนาโรงเรียน มีการส่งเสริมให้ครูเข้ารับการอบรมหรือศึกษาดูงาน โรงเรียนต้องแสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินงานของโรงเรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านต่างๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของ คีไจ (Kijai, 1987) ที่ได้ศึกษาลักษณะของโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จจากปัจจัยพื้นฐาน 5 ประการ ได้แก่ บรรยากาศของโรงเรียน ภาพพจน์ของโรงเรียน ความเป็นผู้นำทางวิชาการ ความสามารถในการคิดคำนวณ และความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารมีความสัมพันธ์กับความสำเร็จของโรงเรียนสูงกว่าปัจจัยด้านอื่นๆ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องกำกับดูแล มีบทบาทครบถ้วนในทุกด้าน เพื่อให้การบริหารงานด้านต่างๆ บรรลุตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ด้านการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ควรส่งเสริมให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้า สืบค้นข้อมูลด้วยตนเอง มีความรับผิดชอบ มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ส่งเสริมผู้เรียนให้มีผลการประเมินระดับชาติอยู่ในระดับดีเป็นที่ยอมรับจากสถาบันนานาชาติ

1.3 ด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนสู่การเป็นโรงเรียนมาตรฐานสากล ผู้บริหารต้องดำเนินงานให้สอดคล้องกับบทบาทภารกิจและการดำเนินงานของโรงเรียน มีแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน โดยมุ่งเน้นเพื่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน

1.4 ด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้เรียนโรงเรียนมาตรฐานสากล การบริหารจัดการด้วยบทบาท ควบคู่กับการพัฒนาหลักสูตร จะส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะตามเกณฑ์ ซึ่งเป็นเป้าหมายปลายทางของการจัดการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากล

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในโรงเรียนด้วย

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับขอบข่ายการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อทำให้ทราบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในเชิงลึก

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบรูปแบบและวิธีการการจัดการความรู้ระหว่างโรงเรียนมาตรฐานสากล

2.4 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการจัดการความรู้ระหว่างศูนย์ต่างๆ ของโรงเรียนมาตรฐานสากล

เอกสารอ้างอิง

- ภาวณี สุกุณา. (2551). บทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- โรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม. (2553). การศึกษาความพึงพอใจสภาพการดำเนินงานในโครงการมาตรฐานสากลของโรงเรียนประโคนชัยพิทยาคม อำเภอประโคนชัย จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2553, สืบค้นจาก. <http://pkc.ac.th/2011/?name=page&file=index&id=77>.
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2542). การบริหาร หลักการ ทฤษฎีและประเด็นทางการศึกษา, กรุงเทพมหานคร: อักษรพัฒนา.
- วัลลภา ละอองเอี่ยม. (2552). การศึกษาอิทธิพลของบทบาทผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครู ที่มีต่อขวัญกำลังใจ ในการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนสังกัดเทศบาล จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- สันติ อวรรณ. (2550). บทบาทของผู้บริหารในการพัฒนาครูโรงเรียนมัธยมศึกษา อำเภอพานทองจังหวัดเชียงราย. การศึกษาอิสระปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). คู่มือการบริหารจัดการระบบคุณภาพ, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2553). คู่มือการสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาและการส่งเสริมศักยภาพผู้เรียน, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เสวียง พาทอง. (2548). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมความสามารถทางวิชาการแก่ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Kijai, J. (1987). School: Effectiveness Characteristics and School Incentive Reward, Dissertation Abstracts International.
- Krejcie, R.V. and Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities, Education Psychological Measurement.